

DEHB ve Depresyon Arasındaki İlişkide Kişiler Arası Problemlerin Aracılık Etkisi

Aylin Akgyun Bolat

 <https://orcid.org/0009-0003-6886-6839> | aaylinakgun@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Maastricht Üniversitesi, Maastricht, Hollanda

Lisa Jonkman

 <https://orcid.org/0000-0003-4057-6066> | l.jonkman@maastrichtuniversity.nl
Dr., Maastricht Üniversitesi, Maastricht, Hollanda

Öz

Bu çalışma, yetişkinlerde Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) semptomları ile depresyon arasındaki ilişkiyi ve bu ilişki üzerindeki kişiler arası sorunların etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, 147 yetişkin katılımcıdan çevrimiçi anketler aracılığı ve öz-bildirim yoluyla veri toplanmıştır. Katılımcılar, DEHB semptomlarını (hiperaktivite, dürtüsellik ve dikkatsizlik) BAARS-IV ölçeği ile, depresyon semptomlarını ise DASS-21 ölçeğinin depresyon alt ölçeği ile değerlendirmiştir. Kişiler arası ilişki sorunları, IIP-C-IRT ölçeğinin girişken/ihtiyaç duyan ve kolayca sömürülen davranışları ölçen alt ölçekleri kullanılarak ölçülmüştür. Analiz sonuçları, DEHB'nin tüm semptom alanları ile depresyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif korelasyonlar olduğunu göstermiştir. Başka bir deyişle, DEHB semptomları arttıkça, depresyon semptomlarının da artma eğiliminde olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, DEHB semptomları ile her iki tür kişiler arası sorun (girişken/ihtiyaç duyan ve kolayca sömürülen davranışlar) arasında da anlamlı pozitif ilişkiler bulunmuştur. Bu durum, DEHB semptomlarına sahip bireylerin kişiler arası ilişkilerde zorluklar yaşama olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak, yapılan arabulucu analizler, girişken/ihtiyaç duyan veya kolayca sömürülen davranışların DEHB ile depresyon arasındaki ilişki üzerinde dolaylı etkilerinin anlamlı olmadığını ortaya koymuştur. Yani, bu kişiler arası sorunlar, DEHB ile depresyon arasındaki ilişkiyi önemli ölçüde etkilememektedir. Bu bulgular, DEHB semptomları olan yetişkinler arasında depresyonun yaygın olduğunu ve DEHB ile depresyon arasında güçlü bir pozitif ilişki bulunduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, bu ilişkiyi etkileyebilecek kişiler arası faktörlerin rolünün sınırlı olduğunu göstermektedir. Çalışma, hem DEHB semptomlarının hem de bu bireylerin yaşadığı kişiler arası zorlukların ele alındığı kapsamlı tedavi yaklaşımlarının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, DEHB ve depresyonun birlikte görülme sıklığı (komorbidite) konusunda daha derin bir anlayış sunmakta ve gelecekteki tedavi planlamaları için önemli ipuçları sağlamaktadır.

* Bu çalışma Dr. Lisa Jonkman danışmanlığında Ağustos, 2024 tarihinde tamamladığımız “Mediating Effect of Interpersonal Problems on the Relationship Between ADHD and Depression” başlıklı yüksek lisans esası alınarak hazırlanmıştır (Yüksek Lisans, Maastricht Üniversitesi, Maastricht, Hollanda, 2024).

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Yetişkin DEHB, Depresyon, Kişilerarası İletişim Problemleri, Aracılık Etkisi.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "DEHB ve Depresyon Arasındaki İlişkide Kişiler Arası Problemlerin Aracılık Etkisi" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	05.08.2024
Kabul Tarihi	17.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sosyal ve Davranış Bilimleri, Psikoloji
Araştırma Alanı	Psikoloji
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/586
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	8. Oturum - 28 Ağustos 2024 Wednesday 19:00 - 20:10
Telif Hakkı	© 2024 Aylin Akgyun Bolat - Lisa Jonkman. Yazarlar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Akgyun Bolat, Aylin - Jonkman, Lisa. "DEHB ve Depresyon Arasındaki İlişkide Kişiler Arası Problemlerin Aracılık Etkisi". 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 103-106. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Mediating Effect of Interpersonal Problems on the Relationship between ADHD and Depression

Aylin Akgyun Bolat

 <https://orcid.org/0009-0003-6886-6839> | aaylinakgun@gmail.com
Master's Student, Maastricht University, Maastricht, Netherlands

Lisa Jonkman

 <https://orcid.org/0000-0003-4057-6066> | l.jonkman@maastrichtuniversity.nl
Dr., Maastricht University, Maastricht, Netherlands

Abstract

This study aims to examine the relationship between symptoms of Attention Deficit Hyperactivity Disorder (DEHB) and depression in adults, as well as the impact of interpersonal problems on this relationship. Data were collected from 147 adult participants through self-report via online surveys. Participants assessed their DEHB symptoms (hyperactivity, impulsivity, and inattention) using the BAARS-IV scale, while depression symptoms were evaluated using the depression subscale of the DASS-21 scale. Interpersonal relationship problems were measured using the assertive/needy and easily exploited subscales of the IIP-C-IRT scale. The analysis results showed statistically significant and positive correlations between all areas of DEHB symptoms and depression scores. In other words, as DEHB symptoms increased, depression symptoms also tended to increase. Additionally, significant positive relationships were found between DEHB symptoms and both types of interpersonal problems (assertive/needy and easily exploited behaviors). This suggests that individuals with DEHB symptoms are more likely to experience difficulties in interpersonal relationships. However, mediation analyses revealed that assertive/needy or easily exploited behaviors did not have significant indirect effects on the relationship between DEHB and depression. That is, these interpersonal problems do not significantly influence the relationship between DEHB and depression. These findings highlight that depression is common among adults with DEHB symptoms and that there is a strong positive relationship between DEHB and depression. Moreover, they suggest that the role of interpersonal factors in this relationship is limited. The study underscores the necessity of comprehensive treatment approaches that address both DEHB symptoms and the interpersonal difficulties experienced by these individuals. These results provide a deeper understanding of the comorbidity between DEHB and depression and offer important insights for future treatment planning.

* This study is extracted from my master thesis entitled “Mediating Effect of Interpersonal Problems on the Relationship Between ADHD and Depression”, supervised by Dr. Lisa Jonkman (Master's Thesis, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands, 2024).

Keywords

Psychology, Adult ADHD, Depression, Interpersonal Relationship Problems, Mediating Effect.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Mediating Effect of Interpersonal Problems on the Relationship Between ADHD and Depression” presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-08-05
Accepted	2024-08-17
Published	2024-08-31
Category	Social and Behaviour Sciences, Psychology
Research Area	Religious Studies, Psychology
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/586
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 8 - August 28, 2024, Wednesday 19:00 - 20:10
Copyright	© 2024 Aylin Akgyun Bolat - Lisa Jonkman. The authors retain the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Akgyun Bolat, Aylin - Jonkman, Lisa. “Mediating Effect of Interpersonal Problems on the Relationship Between ADHD and Depression”. <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 103-106. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54